

I ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Дисципліна “Планування діяльності підприємства” відноситься до циклу профорієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів спеціальності 7.050.107 “Економіка підприємства”

Дисципліна відіграє важливу роль у набутті професійних навичок, професійного досвіду та теоретичних знань у галузі виконання економічних розрахунків та практики економічного обґрунтування рішень при здійсненні економічних прогнозів.

Дисципліна базується на вивченні таких необхідних для успішного засвоєння матеріалу дисциплін:

Дисципліни гуманітарно-економічного циклу	Дисципліни природничо-наукового циклу	Дисципліни циклу професійної і практичної підготовки
Політологія Філософія Логіка Українська мова	Макроекономіка Мікроекономіка Економетрія Математичне програмування Економіка підприємства Маркетинг Фінанси Фінанси підприємства Бухгалтерський облік і аудит Економіка праці Економічний аналіз	Економіка і організація інноваційної діяльності Організація виробництва Стратегія підприємства Технічне нормування

Дисципліна є основою наступної підготовки спеціалістів по фаху “Економіка підприємства” та готує базові знання до вивчення наступних дисциплін циклу професійної і практичної підготовки спеціалістів: стратегічне управління підприємством, економіка і організація діяльності об’єднань, економічна діагностика.

Вивчення дисципліни “Планування діяльності підприємства” здійснюється за такою структурно-логічною схемою надання матеріалу.

Робоча програма відповідає типовій програмі, затвердженій головним методологічним управлінням вищої освіти України.

Дисципліна “Планування діяльності підприємства” також включена до циклу професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів по спеціальності 7.050.202 “Менеджмент організацій”

II РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Семестр	Всього	Семестр. атест							
		Лекц.	Практин.	Семін.	Лаб.раб.	Комп'ютерн. практ	СРС		
							Всього	У тому числі на викон. контр.раб.	
6	135	20	12				103	30	іспит
Всього	135	20	115						іспит

III ЦІЛІ І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ціль викладання дисципліни "Планування діяльності підприємства" є вивчення механізму планування обсягів виробництва продукції, собівартості, прибутку та рентабельності виробництва, їх зв'язок та взаємозалежність, а також інші питання стосовно планування загальних показників діяльності виробничого підприємства в умовах ринку.

Завданням вивчення дисципліни є набуття теоретичних та практичних засад у процесах планування основних показників підприємства з використанням різних методів та засобів економічного аналізу, математичної статистики та інших.

В результаті вивчення дисципліни "Планування діяльності підприємства" фахівець повинен знати:

- науково-методологічні основи планових розрахунків;
- методи планових розрахунків, які застосовуються у поточному і оперативному плануванні;
- етапи та послідовність планових розрахунків, які застосовуються при побудові різних видів планів;
- основні планові показники та способи їх розрахунку в умовах ринкової економіки;
- особливості планових розрахунків різних видів планів: стратегічних, бізнес планів, поточних, оперативних;
- економічні основи поліпшення виробництва за допомогою коректування планів, як на початку, так і у період виробничих процесів.

Фахівець повинен виконувати техніко-економічні розрахунки планових показників, проводити техніко-економічний аналіз планів, розробляти заходи по підвищенню ефективності виробництва і кращого використання ресурсів, використовувати у техніко-економічних розрахунках математичні моделі та обчислювальну техніку.

IV ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

IV.1 РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Найменування розділів , тем	Розподіл за видами занять						
	Всього	Лекції	Практичні	Семінар	Лаб. роб	Ком'п'ют. Роб	СРС
<u>Розділ 1 Науково-методологічні основи планування</u>							
Тема 1.1 Планування і його основні принципи та закони	2,5	0,5					2
Тема 1.2 Види планування та нормативна база планування	2,5	0,5	1				2
Тема 1.3 Методологічні основи планових розрахунків	1,5	0,5	1				1
Тема 1.4 Системи економічних показників і вимірників планів та їх скорочена характеристика	1,5	0,5					1
<u>Розділ 2 Загальне планування на підприємствах</u>							
Тема 2.1 Планування підприємницької діяльності як функція управління підприємством	1,5	0,5					1
Тема 2.2 Система планів у ринкових умовах господарювання. Система планів підприємства	4	2					2
Тема 2.3 Прогнозування як початковий, етап стратегічного планування	2,5	0,5					2
Тема 2.4 Стратегічне планування	2,5	0,5					2
Тема 2.5 Бізнес-планування	2,5	0,5					2
<u>Розділ 3 Планування виробничої діяльності підприємства</u>							
Тема 3.1 Структура плану виробництва. Планування виробничої програми	7	2	2				3
Тема 3.2 Планування підготовки і забезпечення виробництва	7	2	2				3
Тема 3.3 Планування основних показників виробництва	7	2	2				3

Розділ 4 Оперативне планування виробництва							
Тема 4.1 Основи оперативного планування виробництва	3	1					2
Тема 4.2 Основні показники оперативних планів та їх розрахунки	4	1	1				3
Тема 4.3 Системи оперативного планування та їх скорочена характеристика	3	1					2
Тема 4.4 Диспетчерування виробництва	3	1					2
Розділ 5 Економіко-фінансове планування							
Тема 5.1 Особливості планування витрат на виробництво та собівартості продукції	5	1	1				3
Тема 5.2 Особливості планування прибутку та показників рентабельності	5	1	1				3
Тема 5.3 Планування ціни на промислову продукцію	5	1	1				3
Тема 5.4 Фінансовий план підприємства та його формування	5	1					4
Комплексна контрольна робота	30						30
Підготовка до іспиту	27						27
Всього	135	20	12				103

IV.2 ЛЕКЦІЇ

РОЗДІЛ 1 НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ

Тема 1.1 Планування і його основні принципи та закони

Тема 1.2 Види планування та нормативна база планування

Тема 1.3 Методологічні основи планових розрахунків

Тема 1.4 Системи економічних показників і вимірювачів планів та їх скорочена характеристика

Лекція 1 Науково-методологічні основи планових розрахунків

Планування виробництва та його роль у загальногосподарчій діяльності сучасного виробничого підприємства. Історичні корені виникнення планування як науки. Поняття процесу планування та плану, принципи планових розрахунків - цілі, задачі і засоби планування. Основні закони планування та їх роль у формуванні якості планових показників.

Визначення груп норм і нормативів, які застосовуються у плануванні. Методика розрахунків норм і нормативів для використання їх у плануванні. Принципи використання у планових розрахунках норм і нормативів.

Методи розрахунків, які застосовуються у прогнозуванні, стратегічному і поточному плануванні. Загальні методи: прямого розрахунку; розрахунково-аналітичний; розрахунку різниць; нормативний; балансовий.

Методи стратегічного планування: екстраполяцій, експертиз, математичного моделювання.

Методи поточного планування: кореляції, лінійного програмування, динамічного програмування, транспортна задача.

Методи оперативного планування: об'ємні, динамічні, об'ємно-динамічні, маршрутна матриця.

Прийоми економічного аналізу у плануванні та їх роль. Поділення прийомів в залежності від способу мислення. Логічні прийоми та їх скорочена характеристика. Евристичні прийоми та їх скорочена характеристика.

Виділення основних показників, що плануються у поточному плановому періоді. Поділення показників на розрахункові та ті, що затверджуються керівництвом та мають ліміти. Надання скороченої характеристики всім основним показникам планів, які розраховуються на плановий період. Принципи поділення показників на поточні та результати.

Літературні джерела: [1; стор. 33-68], [2; стор. 20-34], [3; стор. 17-29], [7; стор. 13-26], [10; стор. 102-135], [16; стор. 22-35], [19; стор. 32-67], [20; стор. 10-35], [10; стор. 104-112], [12; стор. 111-117], [22; стор. 52-64].

Дидактичні засоби: слайд “послідовність виникнення видів планувань”, слайд “зв'язок між видом плану і видом планування”, слайд “структура норм і нормативів”

Завдання на СРС.

1. Історичний досвід планування у країнах Сходу.
2. Історичний досвід планування у країнах Заходу.
3. Особливості планування в комерційних підприємствах, які не займаються виробничою діяльністю.
4. Особливості формування норм потреби у матеріальних ресурсах
5. Особливості формування загальновиробничих норм і нормативів
6. Проблеми використання математичних моделей у планових розрахунках.
7. Види планів, у яких використовуються тільки вимірювачі у натуральних одиницях.
8. Види планів, у яких використовуються тільки вимірювачі у вартісних одиницях.
9. Приватні показники планів та їх скорочена характеристика

РОЗДІЛ 2 ЗАГАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 2.2 Система планів у ринкових умовах господарювання. Система планів підприємства

Лекція 2 Система господарчих планів в Україні. Система планів підприємства

У ринкових умовах господарювання на території України використовують при формуванні планів наступні види планів: директивні, індикативні, договірні, підприємницькі. Скорочена характеристика кожного вида планів: визначення, у якому секторі економіки України використовуються, особливості розробки планів, приклади планів.

Особливості розробки підприємницьких планів (планів господарчих суб'єктів ринку). Залежність системи планів від статуту підприємства та виду діяльності. Загальний вид системи планів. Характеристика складових планів, які належать до системи планів промислового підприємства. Строки планування складових планів, послідовність розробки планів.

Літературні джерела: [4; стор. 49-87], [5; стор. 97-106], [11; стор. 166-184], [13; стор. 89-103], [16; стор. 84-99].

Дидактичні засоби: слайд “система планів в Україні”, слайд “Система планів підприємства”.

Завдання на СРС.

- 1) Приклади використання директивних планів в Україні.
- 2) Приклади використання індикативних планів в Україні.
- 3) Приклади використання договірних планів в Україні.
- 4) Приклади використання підприємницьких планів в Україні.

Тема 2.1 Планування підприємницької діяльності як функція управління підприємством

Тема 2.3 Прогнозування як початковий етап стратегічного планування

Тема 2.4 Стратегічне планування

Тема 2.5 Бізнес планування

Лекція 3 Основи загального планування діяльності підприємства

Основні цілі і задачі планування підприємницької діяльності.

Планування є фундаментом, на якому будується все управління підприємством. Планування є основою для формування інших функцій управління підприємством. Види проблем у діяльності підприємства при здійсненні господарчої діяльності. Модель планування прийняття рішення по виникаючим проблемам. Зв'язок планування прийняття рішення по окремим господарчим проблемам із процесом прийняття рішення.

Функції прогнозування та прикладні задачі складання планових прогнозів, засоби прогнозування. Зв'язок прогнозування із стратегічним плануванням: чим є прогноз для стратегічного плану, які фактори можуть бути об'єктами прогнозування, як формується область використання стратегії в залежності від прогнозу.

Класифікація об'єктів прогнозування: за природою походження та за масштабом.

Визначення складових частин стратегічного плану: портфелю діючих стратегій, альтернатив та організаційно-контролюючого портфелю.

Типи і види стратегій підприємства. Класифікація типів стратегій: в залежності від спрямованості дії, в залежності від розміру діяльності.

Цілі і задачі бізнес-планування. Функції бізнес-планів. Інструментарій складання бізнес-плану. Загальнопоширена структура бізнес плану промислової діяльності підприємства. Відхилення в структурі бізнес-плану в залежності від виду діяльності та основних задач діяльності.

Класифікація бізнес-планів в залежності від впливаючих факторів.

Літературні джерела: [2; стор. 29-57, [5; стор. 102-124], [10; стор. 54-84], [15; стор. 106-114], [6; стор. 66-92], [9; стор. 64-82], [14; стор. 166-192], [17; стор. 15-44].

Дидактичні засоби: слайд “модель планування прийняття рішення по окремим господарчим проблемам”, слайд “Етапи стратегічного планування”, слайд “Класифікація бізнес-планів”.

Завдання на СРС.

1. Види планових показників, які формуються за способом розробки “з нуля”.
2. Види планових показників, які формуються за способом розробки “від досягнутого рівня”.
3. Види планових показників, які формуються за способом розробки “з проробкою варіантів”.
4. Корпоративні стратегії. Їх види і скорочена характеристика.
5. Ділові (конкурентні) стратегії. Їх види і скорочена характеристика.
6. Функціональні стратегії. Види і скорочена характеристика.
7. Продуктові та технологічні стратегії. Їх скорочена характеристика.
8. Визначення величини математичного доходу згідно теорії ризику.
9. Приклади розрахунку кривої ризику умовного підприємства.
10. Поширені способи страхування ризику по бізнес-планам в Україні.
11. Приклади розрахунку плану руха інвестицій для умовного підприємства

РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 3.1 Структура плану виробництва. Планування виробничої програми

Лекція 4 План виробництва та його структура. Виробнича програма: склад та форми планування.

Цілі і задачі виробничої діяльності. Вимоги, що пред'являють до плану виробництва. Основи складання об'єктивного плану виробництва. Цілі і задачі, що виникають при складанні плану виробництва.

Структура плану виробництва та скорочена характеристика складових частин плану: виробничої програми, плану забезпечення виробництва, плану виконання виробничої програми, плану техніко-економічних показників виробництва.

Основи планування виробничої програми.

Поняття виробничої програми, послідовність складання програми, показники, які є основою складання виробничої програми. Послідовність виконання розрахунків виробничої програми. Види форм виробничої програми, до яких заносяться планові розрахунки.

Літературні джерела: [3; стор. 36-49], [4; стор. 166-192], [18; стор. 56-74], [19; стор.16-92].

Дидактичні засоби: слайд “Структура плану виробництва”, слайд “Форми 1-3 План реалізації”, слайд “Форми 4-5 Планові залишки готової продукції на складі”, слайд “Форми 6-7 План товарної продукції”, слайд “Форми 8-9 Планові залишки незавершеного виробництва”, слайд “Форми 10-11 План умовно-валової продукції”, слайд “Форма 12 Виробнича програма виробничим підрозділам”.

Завдання на СРС.

1. Методика наповнення портфелю заказів до планування виробничої програми
2. Змінення складових частин плану виробництва в залежності від виду виробничої діяльності
3. Розрахунок загальновалової продукції для умовного підприємства
4. Розрахунок виробничої програми за умовним технологічним процесом виготовлення виробу.
5. Способи оптимізації виробничої програми.

Тема 3.2 Планування підготовки і забезпечення виробництва

Лекція 5 Основні показники забезпечення виробництва та їх планування

Планове забезпечення виробництва матеріальними ресурсами: цілі, задачі, засоби. Структура плану матеріально-технічного забезпечення виробництва.

Етапи планових розрахунків потреби у матеріальних ресурсах: попередні розрахунки, уточнюючі розрахунки, визначення джерел покриття витрат (джерела фінансування матеріальних витрат).

Планування матеріальних запасів: послідовність розрахунків та особливості визначення планових показників запасів.

Необхідність та періодичність планових розрахунків потреби у трудових ресурсах. Етапи виконання планових розрахунків потреби у трудових ресурсах: планування чисельності виробничих робочих, планування чисельності спеціалістів, планування чисельності управляючого персоналу, планування персоналу, що обслуговує виробничі фонди.

Основи планування потреби у оснащенні для виконання виробничої програми. Планування потреби у основному обладнанні. Планування потреби у інструментальному оснащенні.

Цілі і задачі технічної підготовки виробництва (ТПП). Види робіт технічної підготовки. Задачі планування технічної підготовки виробництва. Нормативи планування технічної підготовки виробництва та їх визначення і послідовність планування.

Літературні джерела:[1; стор. 44-49], [3; стор. 36-49], [4; стор. 90-95, [5; стор. 74-92], [9; стор. 55-64], [11; стор. 56-79], [16; стор. 66-74], [17; стор.56-92], [20; стор.99-122], [22; стор.116-127].

Дидактичні засоби: слайд “Структура плану ОМТС”, слайд “Структура матеріальних запасів”, слайд “Етапи виконання планових розрахунків потреби у трудових ресурсах”, слайд “Розрахунок потреби у основному обладнанні”.

Завдання на СРС.

1. Формування номенклатури-цінника матеріалів.
2. Визначення норм потреби у допоміжних матеріалах.
3. Відмінності плану матеріально-технічного забезпечення виробництва від плану матеріально-технічного постачання.
4. Облік транспортно-заготівельних витрат при визначенні вартості матеріальних ресурсів.
5. Планування потреби у наладчиках та ремонтниках.
6. Автоматизація планових розрахунків потреби у трудових ресурсах.
7. Планування загальної кількості промислово-виробничого персоналу.
8. Планування потреби у інструменті.
9. Модифікації стрічкових графіків та основи їх утворення.
10. Побудова зеленої модифікації.
11. Побудова червоної модифікації.
12. Контроль за дотриманням строків, які плануються у графіках.

Тема 3.3 Планування основних показників виробництва

Лекція 6 Планування показників використання виробничих ресурсів

Планування загальних показників використання основних фондів: фондівіддачі, фондоемкості, фондоозброєності та рентабельності фондів

(строки планових розрахунків, нормативний рівень показників та його визначення).

Планування приватних показників використання основних фондів: завантаження обладнання, коеф.змінності, коеф. використання інструменту, пристосувань, коеф.виконання ремонтних робіт та інш.(строки планових розрахунків, нормативний рівень показників та його визначення).

Планування показників використання трудових ресурсів: продуктивності праці, коеф. виконання норм, коеф. випередження росту продуктивності над ростом зарплати та інш.

Літературні джерела:[1; стор. 141-169], [6; стор. 215-245], [9; стор. 224-274], [18; стор.356-392].

Дидактичні засоби: слайд “показники використання трудових ресурсів та строки їх планування”, слайд “нормативні співвідношення між продуктивністю праці і продуктивністю”.

Завдання на СРС.

- 1) Особливості планування коефіцієнту змінності робіт.
- 2) Оптимізація планових розрахунків загальних показників використання основних фондів.
- 3) Оптимізація планових розрахунків приватних показників використання основних фондів.
- 4) .планування управління трудовими ресурсами підприємства.

Завдання виконуються у виді доповідей на наступній лекції 17. Тривалість доповіді – 1-2 хв., оцінка від 0,5 до 1,5 балів в залежності від глибини розкриття матеріалу.

РОЗДІЛ 4 ОПЕРАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА

Тема 4.1 Основи оперативного планування виробництва

Тема 4.2 Основні показники оперативних планів та їх розрахунки

Лекція 7 Основи оперативного планування виробництва

Мета і завдання оперативного планування виробництва. Принципи розробки оперативних планів та етапи оперативного планування; загальна структура оперативних планів.

Система зв'язку служб оперативного планування виробництва з іншими підрозділами управління та організації виробництва.

Методи планових розрахунків, які застосовуються у оперативному плануванні.

Види оперативного планування: міжцехове та внутрішньоцехове планування. Елементи оперативного планування виробництва.

Послідовність планових розрахунків:

- 1) визначення потреби у деталях та складальних одиницях на товарний випуск продукції(натуральні одиниці);
- 2) визначення планових змін рівнів заділів деталей по цехам;

- 3) визначення планових компенсацій внутрівиробничих втрат за цехами та підприємством цілком;
- 4) розробка план-графіків отримання, виготовлення та прийомки деталей та складальних одиниць;
- 5) Облік цехових планів у вартісному виді.

Окремі розрахунки партій деталей, календарних випереджень, періодичності запуску.

Літературні джерела:[8; стор. 341-349], [10; стор. 235-259], [13; стор. 266-274], [22; стор.336-392].

Дидактичні засоби: слайд “Зв’язок служб ОПП із іншими виробничими підрозділами”, слайд “Порівняльна характеристика міжцехового та внутрішньоцехового планування”, слайд “Елементи ОПП на підприємстві”.

Завдання на СРС.

1. Область діяльності служб ОПП та функції.
2. Об’ємні методи ОПП.
3. Динамічні методи ОПП.
4. Об’ємно-динамічні методи ОПП.
5. Визначення рівня заділів на робочих місцях.
6. Контроль за виконанням оперативних планів.
7. Методика планування календарних випереджень.

Тема 4.3 Системи оперативного планування та їх скорочена характеристика

Тема 4.4 Диспетчування виробництва

Лекція 8 Системи оперативного планування і диспетчування виробництва

Класифікація систем оперативного планування виробництва, їх області використання. Системи планування з виштовхуванням та з витягуванням. Умови використання кожної системи оперативного планування.

Системи оперативного планування у одиничному виробництві та їх скорочена характеристика. Системи планування за цикловими номерами, за цикловими комплектами, на склад, системи планування на заказ.

Системи оперативного планування у серійному виробництві та їх скорочена характеристика. Системи планування “стандарт-графік”, комплектно-группова, машинокомплектна, партійно-періодична.

Системи оперативного планування у масовому виробництві та їх скорочена характеристика. Системи планування “Р-Г випередження”, за циклом подачі, за ритмом виробничого процесу, добово-комплектна система.

Задачі диспетчування. Функції диспетчування виробництва. Структура диспетчерської служби та система її підпорядкованості. Планові показники виробництва та система їх контролю за допомогою диспетчерської служби.

Літературні джерела:[11; стор. 241-269], [13; стор. 415-419], [18; стор. 226-244], [23; стор.356-362].

Дидактичні засоби: слайд “Системи ОПП у одиничному та дрібносерійному виробництвах”, слайд “Системи ОПП у серійному та масовому виробництвах”.

Завдання на СРС.

1. Види планово-облікових одиниць у системах дрібносерійного та одиничного виробництв.
2. Види планово-облікових одиниць у системах серійного та масового виробництв.
3. Строки планування та їх розрахунків для системи ОПП “на склад”.
4. Строки планування та їх розрахунків для “партійно-періодичної” системи.
5. Диспетчерська служба машинобудівного заводу та її складові частини.
6. Види контролю, які знаходяться у підпорядкуванні диспетчерської служби.
7. Оцінка діяльності диспетчерських служб на підприємствах.

РОЗДІЛ 5 ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

Тема 5.1 Особливості планування витрат на виробництво та собівартості продукції

Тема 5.2 Особливості планування прибутку та показників рентабельності

Лекція 9 Планування витрат та послідовність планування собівартості і прибутку від діяльності підприємства

Планування загальновиробничих витрат, структура загальновиробничих витрат, методи планування загальновиробничих витрат, система контролю виконання плану витрат.

Планування собівартості промислової продукції: методи планування собівартості, послідовність планування собівартості, особливості планових розрахунків.

Використання окремих методів планування собівартості на прикладах (плановий розрахунок).

Планування прибутку від виробництва: методи планування загального прибутку від виробництва, особливості розрахунків прибутку від виробництва різними методами.

Планування рентабельності виробництва: особливості планових розрахунків загальної рентабельності виробництва та розрахунки планової рентабельності для нової та освоєної промислової продукції.

Літературні джерела: [4; стор. 51-59], [5; стор. 115-118], [7; стор. 132-139], [8; стор. 76-82], [5; стор. 81-99], [7; стор. 201-239], [9; стор. 166-174], [12; стор. 206-222].

Дидактичні засоби: слайд “Схема планових розрахунків витрат”, слайд “Планування собівартості нормативним методом”, слайд “Планування собівартості витратним методом”, слайд “Планування собівартості методом “Директ-костинг”, слайд “Схема планування прибутку підприємства”, слайд

“Таблиця показників рентабельності та особливостей їх розрахунку”.

Завдання на СРС.

1. Планування собівартості параметричними методами.
2. Планування собівартості “Бліц-методами”
3. Планування собівартості ринковими методами.
4. Планування собівартості методом зворотного калькулювання.
5. Планування балансового прибутку підприємства.
6. Планування рентабельності іновацій.
7. Планування рентабельності інвестицій.
8. Планування прибутку від операційної діяльності.

Тема 5.3 Планування ціни на промислову продукцію

Тема 5.4 Фінансовий план підприємства та його формування

Лекція 10 Планування ціни промислової продукції та фінансового плану підприємства

Планування ціни на промислову продукцію: етапи планування ціни, схеми розрахунку цін на промислову продукцію на стадіях формування, виконання, реалізації заказу, методи планування ціни, схема планування ціни різними методами, особливості планування ціни на нову та освоєну продукцію.

Планування фінансів підприємства. Етапи формування фінансового плану. Послідовність розрахунку фінансових показників у фінансовому плані підприємства. Оцінка результативності планування фінансового плану підприємства.

Літературні джерела: [2; стор. 141-169], [3; стор. 202-215], [5; стор. 242-274], [7; стор. 356-392].

Дидактичні засоби: слайд “Схема планування ціни”, слайд “План фінансів підприємства”.

Завдання на СРС.

- 1) Планування ціни на етапі укладання контракту на постачання.
- 2) Планування ціни на етапі виробництва.
- 3) Планування ціни на етапі реалізації продукції.
- 4) Планування фінансових активів і пасивів підприємства.

IV.3 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

РОЗДІЛ 1 НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ

Тема 1.2 Види планування та нормативна база планування

Тема 1.3 Методологічні основи планових розрахунків

Практичне заняття 1 Використання норм і нормативів у планових розрахунках

Форма заняття – діалог-пояснення, розв’язання задач

Основні питання для пояснення:

- 1) послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів витрат матеріальних ресурсів;
- 2) послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів використання трудових ресурсів;
- 3) послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів використання активної частини основних фондів;

послідовність розрахунку та методика розрахунку норм і нормативів

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача на розрахунок загальних витрат матеріалів при планових нормах по основному та допоміжному виробництву;
2. Задача на розрахунок балансу робочого часу з використанням норм витрат часу одного робітника промислового підприємства;
3. Задача на плановий розрахунок чисельності основних і допоміжних робочих з використанням нормативів обслуговування обладнання та коефіцієнту виконання норм виробітку продукції.
4. Задача з використанням нормативно-балансового методу у планових розрахунках витрат часу та витрат матеріалів на виробничу програму;
5. Задач з використанням розрахунково-аналітичного методу у планових розрахунках кількості промислово-виробничого персоналу підприємства;
6. Задача з використанням методу обчислення абсолютних та відносних різниць у планових розрахунках трудомісткості технологічних операцій виробництва продукції.

Літературні джерела: додаткові: [1; стор. 69-85], [2; стор. 369-385], [4; стор. 137-139], [5; стор. 117-129]

Дидактичні засоби: слайд “структура норм і нормативів”, слайд “плановий розрахунок прибутку з використанням методів прямого розрахунку та розрахунково-аналітичного”.

РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1 Структура плану виробництва і планування виробничої програми

Практичне заняття 2 Планування виробничої програми

Форма заняття – діалог-пояснення, розв'язання задач

Основні питання для пояснення на занятті:

1. Особливості розрахунків залишків готової продукції на складі. Очікуванні та планові залички;
2. Особливості розрахунку залишків незавершеного виробництва.
3. Особливості розрахунку плану умовно-вальної продукції;
4. Особливості розрахунку виробничої програми цехам машинобудівного підприємства (на прикладі).

Основні види задач для розв'язання:

1. Задача на планові розрахунки об'єму реалізації;
2. Задача на планові розрахунки залишків готової продукції на складі;
3. Задача на планові розрахунки об'єму товарної продукції ;

4. Задача на планові розрахунки залишків незавершеного виробництва;
5. Задача на планові розрахунки об'єму умовно-валової продукції.

Літературні джерела: додаткові: [4; стор. 209-235], [9; стор. 337-349].

Дидактичні засоби: слайд “Розрахунок планових залишків готової продукції на складі”, слайд “розрахунок планових залишків незавершеного виробництва”.

3.2 Планування підготовки виробництва

Практичне заняття 3 Планування показників забезпечення виробництва

Форма заняття – діалог-пояснення, розв’язання задач

- 1) Використання імовірного методу розрахунків строків виконання робіт ТПВ та основи побудови сіткових план-графіків;
- 2) Використання нормативного методу розрахунків строків виконання робіт ТПВ та основи побудови стрічкових план-графіків;

Основні види задач для розв’язання на занятті:

1. Задачі на планові розрахунки поточних показників сіткових план-графіків та побудова сіткових план-графіків.
2. Задачі на планові розрахунки поточних показників стрічкових план-графіків та побудова стрічкових план-графіків.

Літературні джерела: додаткові: [7; стор. 169-183], [10; стор. 312-334].

Дидактичні засоби: слайд “Приклад сіткового план-графіку”, слайд “Приклад стрічкового план-графіку”.

3.3 Планування основних показників виробництва

Практичне заняття 4 Планування показників ефективності використання ресурсів виробництва

Форма заняття – діалог-пояснення, розв’язання задач

Основні питання для пояснення:

- 1) Строки планування показників використання основних фондів та визначення банку даних до здійснення планових розрахунків показників використання;
- 2) Строки планування показників використання матеріальних ресурсів та визначення банку даних до здійснення планових розрахунків показників;
- 3) Строки планування показників використання трудових ресурсів та визначення банку даних до здійснення планових розрахунків показників.

Основні види задач для розв’язання:

1. Задачі на планові розрахунки фондоддачі, рентабельності фондів;
2. Задачі на планові розрахунки коефіцієнту використання оснащення виробництва;
3. Задачі на планові розрахунки продуктивності праці.

Літературні джерела: додаткові: [7; стор. 189-193], [10; стор. 292-304].

Дидактичні засоби: слайд “Структурна схема показників ефективності

використання ресурсів виробництва”.

РОЗДІЛ 4 ОПЕРАТИВНЕ ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЦТВА

4.2 Основні показники оперативних планів та їх розрахунки

РОЗДІЛ 5 ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

5.1 Особливості планування витрат на виробництво та собівартості продукції

Практичне заняття 5 Планові розрахунки окремих видів показників оперативних планів і витрат на виробництво

Форма заняття – діалог-пояснення, розв’язання задач

Основні питання для пояснення:

1. Особливості розрахунку партії запуску деталей у виробництво на основі виробничого завдання випуску;
2. Особливості планових розрахунків календарних випереджень;
3. Особливості розрахунків періодичності запуску-випуску продукції в залежності від календарного періоду планування, об’єму випуску та партії запуску.
4. Методи планових розрахунків витрат на виробництво та умови їх використання;
5. Умови використання витратних методів калькулювання собівартості виробу;
6. Умови використання ринкових методів калькулювання собівартості продукції;
7. Умови використання параметричних методів калькулювання собівартості виробу.

Основні види задач для розв’язання:

1. Задача на використання нормативного методу при плануванні витрат на виробництво;
2. Задача на використання витратного методу при плануванні витрат на виробництво;
3. Задача на використання попереробного методу при плануванні витрат на виробництво;

Літературні джерела: додаткові: [1; стор. 89-95], [4; стор. 172-208], [6; стор. 228-236], [9; стор. 192-204].

Дидактичні засоби: слайд “Порівняльна характеристика міжцехового та внутрішньоцехового планування”, слайд “Розрахунок періодичності запуску-випуску продукції”, слайд “Схема планового розрахунку витрат на виробництво попереробним методом”, слайд “Схема планового розрахунку собівартості виробу методом зворотнього калькулювання”.

РОЗДІЛ 5 ЕКОНОМІКО-ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ

5.2 Особливості планування прибулі і показників рентабельності

5.3 Планування ціни на промислову продукцію

Практичне заняття 6 Планування прибулі підприємства та ціни продукції

Форма заняття – діалог-пояснення, розв'язання задач

Основні питання для пояснення:

1. Послідовність формування прибулі підприємства (схематично);
2. Визначення строків планування окремих видів прибутку підприємства;
3. Визначення планових показників рентабельності виробничих процесів;
4. Визначення строків планування показників рентабельності.
5. Етапи планування ціни на продукцію (за схемами етапів);
6. Методи планування ціни на продукцію та умови їх використання;
7. Комплексне використання кількох методів планування ціни на продукцію;

Основні види задач для розв'язання:

1. Задачі на плановий розрахунок прибутку від операційної діяльності підприємства;
2. Задачі на плановий розрахунок рентабельності виробу;
3. Задачі на плановий розрахунок рентабельності виробництва.
4. Задача на плановий розрахунок ціни на окремі види промислової продукції з використання норми прибулі;
5. Задача на плановий розрахунок ціни на окремі види промислової продукції з використанням планового об'єму прибулі.

Літературні джерела: додаткові: : [2; стор. 99-125], [3; стор. 192-238], [4; стор. 128-136], [5; стор. 219-244].

Дидактичні засоби: слайд “Схема планування чистої прибулі підприємства”, слайд “Послідовність планування показників рентабельності підприємства”, слайд “Схема планування ціни методом директ-костинг”.

IV.4 КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Здійснюється на основі теоретичного і практичного вивчення всіх розділів курсу „Планування діяльності підприємства”.

Ціль контрольної роботи – оцінити рівень остаточних знань у студента при виконанні планових розрахунків з використанням вивчених законів та принципів планування.

До контрольної роботи повинні бути включені теоретичні питання довільно за одним або двома розділами курсу, поняття, тести та задачі.

Кількість задач у контрольній роботі повинна дорівнювати кількості розділів курсу мінус один, тобто не менше, ніж 4.

Теоретична частина комплексної контрольної роботи повинна мати індивідуальний характер та мати довільну добірку змісту теоретичних завдань, але кількість теоретичних завдань повинна бути однаковою за варіантами.

Практична частина комплексної контрольної роботи повинна мати типовий характер, тобто всі задачі за варіантами повинні відрізнятися тільки значеннями величин вихідних даних, а тип задач та методика їх виконання однакові.

У курсі “Планування діяльності підприємства передбачено виконання 3-х контрольних робіт: 2-ві модульні роботи і 1-на рубіжна робота.

Структура контрольної роботи.

Приклад завдання до виконання комплексної контрольної роботи приведений у додатку А.

Термін виконання – не менше, ніж 30 годин часу, потрібного на самостійну підготовку).

Критерії оцінки комплексної контрольної роботи

Теоретичні питання:

За повну докладну відповідь, яка містить необхідні визначення, фактори, формули, структурні зміни, а також логічну послідовність викладу матеріалу.

За точну відповідь, яка включає необхідні формули, структурні схеми, але частина матеріалу при цьому викладається дуже стисло та не завжди послідовно, а також при відсутності окремих визначень або назв окремих факторів.

Задачі зараховуються якщо: задачі вирішені вірно та записані послідовно з вказівкою необхідних формул, але при цьому припускаються незначні помарки при оформленні. Якщо в рішенні задачі припущені помилки в математичних розрахунках, які не порушують логіку рішення та висновки по задачі, але якщо задача вирішена, але висновки відсутні.

При виконанні перерахованих умов надається позитивна рецензія „до захисту контрольної роботи”.

Теоретичні питання:

Якщо відповідь не точна, частково відсутні необхідні визначення, фактори, формули, структурні схеми, порушена логічна послідовність викладу матеріалу. Якщо відповідь не розкриває сутність завдання, або не відповідає відповідному завданню.

Задачі: Якщо в задачі припущені помилки, які порушують логіку рішення, або приводять до невірних висновків. Якщо в рішенні задачі використані невірні формули, або рішення відсутнє.

При присутності перерахованих умов надається рецензія „на доробку контрольної роботи”.

Захист комплексної контрольної роботи

Приклад завдання до захисту контрольної роботи наведений у додатку Б.

Після отримання позитивної рецензії, контрольна робота спрямовується до захисту. Захист являє собою письмову відповідь на два запитання в межах тем, які розглядаються у контрольній роботі. За повну докладну відповідь, яка містить необхідні визначення, фактори, формули, структурні зміни, а також логічну послідовність викладу матеріалу, а також за точну відповідь, яка включає необхідні формули, структурні схеми, але частина матеріалу при цьому викладається дуже стисло та не завжди послідовно, а також при відсутності окремих визначень або назв окремих факторів ставиться **залік**. Здати екзамен з курсу „Економіка підприємства” можна тільки після захисту контрольної роботи.

Іспит за курсом „Планування діяльності підприємства

Здійснюється після повного закінчення теоретичного і практичного вивчення курсу „Планування діяльності підприємства”.

Ціль складання іспиту – оцінити остаточний рівень закріплення наданих знань у студента по теоретичним основам курсу „Планування діяльності підприємства” та основ виконання планових розрахунків виробничих показників та показників загальних результатів діяльності.

Екзаменаційний білет до іспиту повинен складатися із 2-х частин: теоретичної і практичної. Всі завдання у білетах за варіантами повинні мати однакову структуру і відрізнятися тільки сутністю самого завдання.

Термін складання іспиту – 3 години академічного часу.

Приклад екзаменаційного білету до іспиту приведений у додатку В.

Критерії виставлення оцінки за іспит.

Студенти, що складають іспит за курсом “Стратегія підприємств” за витягнутим самотійно білетом, оцінюються за 5-ти бальною шкалою.

При цьому оцінка “*відмінно*”(5балів) виставляється за підсумком балів вирішених завдань тоді, коли студент дає вірні відповіді на теоретичні і практичні завдання білету, показує не тільки глибокі теоретичні знання та практичні навички, а й уміння самотійно приймати нетрадиційні рішення, робити висновки і узагальнення.

Оцінка “добре”(4 бала) виставляється, коли знання студента взагалі задовольняють ті самі вимоги, що й до оцінки “відмінно” , але допускається незначних помилок, які суттєво не впливають на підсумковий результат.

Оцінка “задовільно”(3 бала), виставляється якщо студент в основному виконав роботу в обсязі наданого білету, але не досить глибоко володіє матеріалом, його знання мають розрізнений, фрагментарний характер, припускається помилок, які можна легко виправити і які не будуть мати важких наслідків в практичній роботі підприємства.

Оцінка “незадовільно”(2 бали) виставляється тоді, коли студент не орієнтується в матеріалі, дає невірні відповіді, має слабкі теоретичні знання і практичні навички, приймає рішення які б могли привести до матеріальних збитків підприємства.

V МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Поточний контроль при заочній формі навчання

№ п/п	Вид контролю знань	Кількість	Учебний тиждень семестру	Результат оцінки контролю
1	Контрольна робота	1	3-15	Підпис „До захисту”
2	Захист контрольної роботи	1	16-17	Підпис „Захищено”

Семестровий графік навчання

Контрольна робота	Графік виконання та захисту	Выполнение работы				
		3 тижд.	15 тижд.	16 тижд.	17 тижд.	
	Тривалість часу	30 годин				
Самостійне вивчення теоретичного матеріалу	Графік виконання	1 тижд.				16 тижд.
	Тривалість часу	46 годин				

Застосування нових технологій навчання

При вивченні дисципліни “Планування діяльності підприємства” дуже важливим фактором успішності навчання є використання активних методів навчання та прикладних комп'ютерних програм, які дозволяють значно прискорити планові розрахунки, а також зменшити імовірність виникнення помилок при розрахунках.

Практично всі задачі курсу “Планування діяльності підприємства” можуть бути розраховані у програмі “EXEL”. Тому планується проведення практичних занять по виконанню планових розрахунків у комп'ютерних класах на основі програми “EXEL”.

Планується також впровадження нового виду самостійної роботи студентів під назвою “Розрахунок виробничої програми підприємства”. Сутність роботи полягає в розрахунках за наданими вихідними даними стандартних планових форм виробничої програми підприємства (10 форм) за допомогою програми “EXEL”. Самостійна робота допоможе студентам глибше засвоїти виробниче планування.

Побудова план-графіків виконання робіт технічної підготовки виробництва потребує застосування більш складних прикладних програм.

Планується застосування при розрахунках даних та побудові план-графіків комп'ютерної програми “DELPHI” та виконанні перевірочних графіків для контролю розрахунків студентів у комп'ютерних класах комп'ютерної програми “DELPHI”.

Також для проведення тестових опросів та поточного контролю теоретичних знань студентів планується використання прикладної комп'ютерної програми “Орбіта” (виробництво фірми INTELEDGIK SERVIS, м.Дніпропетровськ). Програма дозволяє проводити опитування студентів за наданими темами у комп'ютерних класах. Програма “Орбіта” сама перевіряє знання студентів за 10 бальною шкалою та виставляє оцінку рівня знань.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Основна література за курсом

- 1 Планування на підприємствах: Навч.посібник. В 2 ч., ч.1/ Під заг. ред. А.І.Ільїна.- Мінськ.: ТОВ «Новое знание», 2000.- 415с.
- 2 Планування на підприємствах: Навч.посібник. В 2 ч., ч.2/ Під заг. ред. А.І.Ільїна.- Мінськ.: ТОВ «Новое знание», 2000.- 396с.
- 3 Грещак М.Г. та інш.Внутрішній економічний механізм діяльності підприємства // Планування діяльності.- К.:КНЕУ,2001.-298с.
- 4 Економіка підприємства: Підручник / За ред. С.Ф.Покропивного. -К.: КНЕУ, 2001.- 528с.
- 5 Економіка виробничого підприємства /За ред. І.М.Петровича.- К.:Слово, 2002.- 449с.
- 6 Орлов О.О. Планування діяльності промислового підприємства. Підручник.- К.:Скарби,2002.-336с.

- 7 Любанова Т.П. Стратегічне планування на підприємствах.- М.,2001.-277с.
- 8 Шепеленко Г.І. Економіка, організація і планування виробництва на підприємстві.- Ростов н/Дону,2001.-413с.
- 9 Бізнес-планування /За ред. В.М.Попова, С.І.Ляпунова.- М.,2002.-687с.
- 10 Лафт Дж.К. Менеджмент:Функція планування.-М.,2002.-236с.
- 11 Черняк В.З. Бізнес-планування.- М.,2002.-299с.
- 12 Фінанси та кредит /За ред. Ковальнової О.М.- М.,2002.-395с.
- 13 Герасенко В.П.Прогнозування і планування економіки: Практикум.- Мінськ, 2001.- 345с.
- 14 Тян Р.Б. Планування діяльності підприємства.- К.:Слово, 1998.-198с
- 15 Сіо К.К. Управлінська економіка: Планування.- М.,2000.-329с.
- 16 Хан Д. Планирование и контроль:концепция контроллинга/Пер. с нем./Под ред. А.А.Турчака.- М.:Финансы и статистика, 2003.-529с.
- 17 Егоров Ю.Н., Варакута С.А. Планирование на предприятиях.- М.:ИНФРА-М, 2001.-176с.
- 18 Бухалков М.И. Внутрифирменное планирование: Учебник.- М.:ИНФРА-М, 2001.
- 19 Организация производства /Под ред. Туровца.- Ростов н/Д, 2002.-396с.
- 20 Царев В.В. Внутрифирменное планирование.- СПб, 2002.- С.432-468.
- 21 Панкратов Ф.Г. Коммерческая деятельность на предприятиях.- М., 2002.- С.158-289.
- 22 Казанцев А.К. и др. Основы производственного менеджмента.- М., 2002.- 418с.
- 23 .Організація і планування виробництва / За ред.Коршунова.- М.: ІНФРА.- 1998.- 150с.

Додаткова література за курсом

- 1 Закон України “Про підприємство”// Відомості Верховної Ради України.- 1991.-№20 , Закон України “Про підприємництво”// Закон України, том 1.- К.:Ін-т законодавства, 1996.- С.310-331Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посіб.для самост. вивч. дисципліни. /Москалюк В.Є. – К., 2002.- 252с.
- 2 Алексеева М.М. Планирование деятельности фирмы: Учебно-методическое пособие.- М.: Финансы и статистика, 2001.-248с.
- 3 Ціна та ціноутворення на підприємствах /За ред. О.С.Пеліха.-Ростов н/Дону, 2002.-418с.
- 4 Ділове планування / За ред. проф. Наумова Л.Г.- М.: ЮНІТІ, 2002.- 364с.
- 5 Прогнозування і планування в умовах ринку / За ред.проф. Літвака.- М.: Прогрес.- 2000.- 390с.
- 6 Василенко О.Д. Управління фінансами підприємства.- СПб.,2002.-288с.
- 7 Денисов Ю.Р., Жданов О.П. Економіка управління підприємством і корпорацією.- М.,2002.-365с.
- 8 Шершньова З.Є., Оборська С.В. Стратегічне управління.- К.:КНЕУ, 2001.-255с.

- 9 Трояновський В.М. Математичне моделювання у менеджменті.- М., 2002.-299с.
- 10 Філімоненков К.Р. Фінанси підприємства.- К.:Слово, 2002.-318с.
- 11 Сергєєв В.І. Логістика і прогнозування у бізнесі.-М.:ІНФРА-М,2001.-486с.

Програму складено:

Доц, к.т.н.

Ст.викл., к.т.н.

Асс.

О.В.Шимко

С.М.Грибкова

О.І.Шимко

ДОДАТОК А КОНТРОЛЬНАЯ РАБОТА

*Для студентов заочной формы обучения по дисциплине «Планирование деятельности предприятия»
ВАРИАНТ №1*

Теоретическая часть

- 1) Дайте определение понятия «планирование», «средства планирования», «бюджеты», «план», «стратегический горизонт».
- 2) Стратегическое планирование. Его цели, задачи и виды стратегий.

Практическая часть

Задача 1

Запланировать предприятию себестоимость продукции методом пооперационного учета, если предприятие выпускает изделие кольцо и шпиндель. В отчетном периоде себестоимость выражена данными:

Наименование изделия	Предварительная обработка		Окончательная обработка	
	Машинная обработка, м-ч	ручная обработка, н-ч	Машинная обработка, м-ч	ручная обработка, н-ч
Шпиндель	3,6	7,1	12,4	3,9
Кольцо	2,6	1,7	10	0,6

<u>Стоимость 1 маш-часа</u> З/пл.осн. - 0,16 РСЭО - 278%; Общепроизв.расх. – 315%; Административные расх. – 135%; Расходы на сбыт. -2,5%.	<u>Стоимость 1 нормо-часа</u> З/пл.осн. – 0,22 РСЭО – 312%; Общепроизв.расх. - 200%; Административные расх. - 108%; Расходы на сбыт. -1,9%.
---	---

По плану изменения себестоимости составили: трудоемкость машинная уменьшилась на 15%, стоимость нормо-часа увеличилась на 5%

Задача 2

Рассчитать потребность в материалах на производственную программу составить ведомость потребности. Назвать методы и приемы экономического анализа, применяемые в задаче, если:

Вид материала	Объем валовой продукции по изделию А, шт.	Норма расхода на изделие, кг	Объем валовой продукции по изделию В, шт.	Норма расхода на изделие, кг
Сталь 3кп	23600	3,3	13200	4,6
Сталь 45		5,7		3,1
Сталь У10		1,6		1,8

Расход оснастки на программу: инструмента – 0,033; приспособлений – 0,041. Нормы расхода материалов на единицу: бысторежущей стали Р6М5-0,65 кг/инструмент, 0,92 кг/приспособление; стали 45 – 1,3 кг/инструмент и 2,5 кг/приспособление.

Задача 3

Построить ленточный график выполнения работ по изготовлению внутришлифовального станка высокой точности, если известно:

Наименование этапа работ	Трудоемкость этапа, н-ч	Месячный фонд времени работы одного работника, ч	Нормативное число исполнителей, чел.	Время перекрытия работ
Разработка технического задания	1806	209	8	$\tau = \frac{1}{4} t_{э.п.}$ $\tau = \frac{1}{5} t_{р.п.}$
Разработка эскизного проекта	2240	196	11	
Разработка рабочего проекта	88750	212	15	
Разработка маршрутных карт	2070	196	9	
Разработка технологической документации		208	9	

Количество оригинальных деталей в станке – 2865 штук, детали разбиты по группам сложности следующим образом: 1-я группа – 20%, 2-я – 35%, 3-я – 35%, 4-я – 10%. Норма времени на разработку одной технологии: 1-я группа сложности – 2,5ч, 2-я – 5ч, 3-я – 7,2ч, 4-я – 12ч. Срок начала выполнения работ – 5 февраля 2002 года.

Задача 4

Определить потребное количество единиц оборудования, фактический коэффициент его загрузки и изменение этого коэф-та, если:

Группа оборудования	Номинальный годовой фонд времени работы 1 ед., ч	Потери времени на ремонт и переналадку оборудов., %	Трудоемкость производственной программы, н-ч
Токарное	4167	5,5	126540
Фрезерное	2290	3,6	13900
Шлифовальное	2190	4,4	10600

ДОДАТОК Б

Вариант 001

1) Тесты

№1 Какой из методов планирования себестоимости продукции не относится к затратным: а) нормативный; б) попередельный; в) полных издержек (затратный); г) обратного калькулирования.

№2 Какой из методов планирования цены не относится к ценностным методам: а) метод бальных оценок; б) метод агрегирования; в) метод поглощения затрат; г) метод удельных показателей.

№3 Укажите верную формулу расчета численности рабочих-повременщиков: а) $Pr = Tr / (Фд * K_{вн})$; б) $Pr = Tr / Фд$; в) $Pr = K_{об} / N_{обсл}$; г) $Pr = P_{осн} * K_{техн.операции}$.

№4 Укажите, какой из показателей потребности в материалах изменяется от 0 до максимума несколько раз в течение планового периода: а) потребность для основного производства; б) текущий запас; в) потребность для вспомогательного производства; г) стратегический запас

№5 Какие из показателей рентабельности планируются только по необходимости: а) рентабельность производства; б) рентабельность изделия; в) рентабельность предприятия; г) рентабельность капитала; д) рентабельность инвестиций; е) рентабельность предприятия.

2) Понятия «бизнес-план», «сегментирование рынка», «общая мощность предприятия»

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ
ДОНБАССКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНАЯ
АКАДЕМИЯ

экзамен по дисциплине «Планирование деятельности предприятия» для
 всех форм обучения специальностей 7.050.107 «Экономика предприятия»,
 7.050.201 «Менеджмент организаций»

ЭКЗАМЕНАЦИОННЫЙ БИЛЕТ №1

1. РАСКРЫТЬ ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ ВОПРОС

Понятие, цели и задачи планирования. Нормативная база планирования. **20 баллов**

2. ДАТЬ ОПРЕДЕЛЕНИЕ ПОНЯТИЯМ

Фаза планирования, стратегический горизонт, оперативное планирование **6 баллов**

3. ОТВЕТИТЬ НА ТЕСТЫ

№1 Какая из перечисленных функций не является функцией бизнес-плана: а) оценщик предыдущего бизнеса; б) координатор управления предприятием; в) функциональное звено разработки новых видов деятельности. **4 балла**

№2 Какой из принципов планирования предполагает использование в расчетах только многократно проверенных данных: а) научность; б) гибкость; в) достоверность; г) рациональность. **4 балла**

№3 Какой из методов планирования себестоимости продукции не относится к затратным: а) нормативный; б) попередельный; в) полных издержек; г) обратного калькулирования. **4 балла**

№4 Какой из показателей планирования относится к утверждаемым высшим руководством показателям: а) объем финансирования; б) численность персонала; в) объем производства; г) трудоемкость изготовления. **4 балла**

№5 Укажите верную формулировку цели прогнозирования: а) составление долгосрочного прогноза; б) составление объективного прогноза; в) составление кратковременного прогноза. **4 балла**

№6 Укажите верную формулу расчета численности рабочих-повременщиков: а) $Pp = Gr / (Фд * Kvн)$; б) $Pp = Gr / Фд$; в) $Pp = Kоб / Нобсл$; г) $Pp = Росн * Kтехн.операции$. **4 балла**

4. РЕШИТЬ ЗАДАЧИ

№1 Запланировать предприятию себестоимость продукции методом пооперационного учета. Исходные данные по отчетному периоду: **25 баллов**

Наименование изделия	Предварительная обработка		Окончательная обработка	
	Машинная обработка, м-ч	Ручная обработка, н-ч	Машинная обработка, м-ч	Ручная обработка, н-ч
Изделие А	2,6	1,7	10	0,6
Стоимость 1 маш.-часа З/пл. основн. – 0,28 грн. РСЭО – 270% Общепроизв.расх. – 300% Администр.расх. – 135% Коммерческие расх. – 2,5%		Стоимость 1 нормо-часа З/пл. основн. – 0,46 грн. РСЭО – 312% Общепроизв.расх. – 200% Администр.расх. – 108% Коммерческие расх. – 1,9%		

По плану изменения себестоимости составили: трудоемкость ручная уменьшилась на 15%, стоимость 1н-ч увеличилась на 15%, а маш-часа уменьшилась на 12%.

№2 Определить потребное количество единиц оборудования, фактический коэффициент его загрузки и отклонение коэффициента, если: **25 баллов**

Группа оборудования	Номинальный годовой фонд работы 1ед., ч.	Потери времени на ремонт, и наладку, %	Суммарная трудоемкость производственной программы, н-ч
Токарная	2170	5,5	18790
Фрезерная	2290	3,6	7890
Шлифовальная	2190	4,4	9800

Критерии выставления оценки по экзамену:

«отлично»	90 – 100 баллов
«хорошо»	75- 89 баллов
«удовлетворительно»	55- 74 балла
«неудовлетворительно»	Ниже 54 баллов

Утверждено на заседании кафедры «Экономики промышленности»
 Протокол № _____ от _____ 2002 года

Зав. кафедрой ЭП
 Экзаменатор:

Рыжиков В.С.
 Шимко Е.В.

